

Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет

ІСТОРІЯ ОЧИМА МОЛОДИХ ДОСЛІДНИКІВ

Матеріали регіональної науково-практичної
конференції молодих вчених, аспірантів,
здобувачів, магістрантів

Випуск III

Рівне – 2008

УДК.930.1
ББК 63
I - 90

Історія очима молодих дослідників. Збірник наукових праць.
Випуск 3 / Редкол.: В.Шеретюк, Л.Галуха, П.Савчук, Р.Давидюк. –
Рівне: РДГУ, історико-соціологічний факультет, 2008. – 287 с.

Збірник містить результати наукових пошуків з актуальних
проблем української та світової історії, виголошені на регіональній
науковій конференції молодих вчених, аспірантів, здобувачів,
магістрантів 13 грудня 2006 року (Рівне, РДГУ, історико-соціологічний
факультет).

Редколегія:

Шеретюк В.М. – голова редколегії, кандидат історичних наук, доцент
Галуха Л.Ю. – заступник голови редколегії, кандидат історичних наук,
доцент
Савчук П.О. – кандидат історичних наук, професор
Давидюк Р.П. – кандидат історичних наук, доцент

Літературне редагування:

Бородинська Л.І. (розділи 1,3)
Кревська Г.А. (розділ 2)
Тимочко І.Б. (розділ 1)

Рецензенти:

Троян С.С. – доктор історичних наук, професор
Жилюк С.І. – доктор історичних наук, професор

Рекомендовано до друку Вченою Радою Рівненського державного
гуманітарного університету (протокол № 11, від 27.06.2008 р.)

© Історико-соціологічний факультет РДГУ
© Українське історичне товариство при
історико-соціологічному факультеті РДГУ

нею у 1658) стала справжньою кузнею кадрів для Московії, бо своєї інтелігенції, яка до того ж знала латину та інші західні мови, в Московії майже не було. Саме вихованці „Могилянки” заснували Слов'яно-Греко-Латинську академію у Москві наприкінці 17 ст., створили всі духовні академії та семінарії в Російській імперії 17-18 ст., стояли коло джерел Московського та ряду інших університетів і т.д. [2].

Що ж стосується місця під сонцем, яке нібито здобула Україна під московським пануванням, то варто вказати на знищення Російською імперією української державності, придушення нею ж будь-яких виявів національно-визвольної боротьби українців та білорусів, колоніальний гніт і репресії, заборони української та білоруської мов і т. д.

З часів далекої Гетьманщини й до сучасного утвердження незалежності України ідеологи метрополії перекручували реальний зміст Переяславської угоди та її значення. До середини 30-х років – переважала його класова оцінка: у першому виданні радянської енциклопедії зазначалось, що Переяславська угода – це „союз українських феодалів із російськими, що по суті, юридично оформив початок колоніального панування Росії над Україною”.

Другий етап визначився під час підготовки у 1937 році сталінського варіанта підручника історії. Перехід під протекторат Росії вважався вже „найменшим злом” порівняно з перебуванням під владою шляхетської Польщі.

На третьому етапі договір 1654 року вже трансформувався в „абсолютне благо” для України. Ця теза була сформульована у постанові, підписаній Л.Кагановичем у 1947 році. А свого найбільшого розвитку вона досягла у сумнозвісних „Тезах до 300-річчя возз'єднання України з Росією”, схвалених на найвищому партійному рівні. Переяславська рада оголошувалася в них „центральною, головною подією всієї української історії”, „споконвічною мрією, багатоміліонним прагненням... величезним благом для України” [8, с. 34].

Джерела та література

1. Апанович О.М. Українсько-російський договір 1654 р. Міфи і реальність. – К., 1994.
2. Брайчевський М.Ю. Історико-археологічні студії, публіцистика / Ред. Л. Винар. – К., 1999.
3. Бульвінський А. Українська державна ідея середини XVII ст. та Московське царство // Історія в школах України. – 2004. – № 3.
4. Історія Української РСР. – К., 1953. – Т. I. – С. 279.
5. Мицик Ю.А. Національно-визвольна війна українського народу середини XVII ст. в opinі повстанців. – К., 1997.
6. Мицик Ю.А. Нові документи до історії Переяславської ради 1654 р. // Розбудова держави. – 1997. – № 2.

7. Переяславська угода 1654 року: історичні уроки для українського народу. – К.: НІСД, 2004.
8. Постанови ЦК КПРС „Про святкування 300-річчя возз'єднання України з Росією”.

Мельник І.,
магістрантка
історико-соціологічного
факультету РДГУ
Науковий керівник:
доц. Давидюк Р.П.

СОЮЗ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО БОРОТЬБА ЗА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

У незалежній Україні є актуальним питання вивчення історії національно-визвольного руху, теоретичних засад власного державотворення. У цьому контексті значний інтерес становлять події в українських землях на зламі XIX-XX століть, коли на політичну арену йшло нове покоління, виховане в дусі „безкомпромісного українського націоналізму на широкій європейській основі, людей, що вже не задовільнялися самою культурницькою діяльністю, а хотіли добути для українського народу всю повноту національних і політичних прав, йдучи поруч із всеросійським рухом, але своїм окремим шляхом у рамках власних організацій” [1, 17].

Власне тоді на ґрунті суспільних течій утворюються перші національні партії з конкретними програмами, залучаючи широкі народні маси до активної політичної боротьби. Самостійність України стала головним гаслом національного руху в Східній Галичині й Північній Буковині, де українці впродовж півтора десятка років перед Першою світовою війною зробили великий поступ у політичному розвитку. Війну між Австро-Угорщиною і Росією українські політики краю, об'єднавши свої зусилля, пов'язували зі здійсненням мети – створення самостійної Української держави.

Для політичної орієнтації українського народу і захисту його національних інтересів, відновлення незалежної української держави цілком закономірним було створення політичними силами у Львові Союзу визволення України як безпартійної організації, наріжним каменем якої стала боротьба за незалежність і соборну Українську державу. Здійснення національно-політичних цілей Союз пов'язував із поразкою Росії та перемогою Центральних держав [2, 7]. Його

провідники В.Дорошенко, М.Меленевський-Басок, О.Скоропис-Йолтуховський, Д.Донцов, інші діячі УСДРП та колишньої Спілки вважали, що народ тільки тоді забезпечить собі національне життя, якщо користуватиметься на своїй землі повноправним суверенним правом, вони сподівалися на те, що перемога у війні Німеччини створить передумови для розбудови української самостійної держави, яка набуде форми конституційної монархії з демократичною політичною системою, громадянськими та релігійними свободами, самостійною українською церквою [3, 15].

Аналізуючи питання заснування, політичну платформу та діяльність СВУ, варто відзначити, що війна докорінно змінила національно-політичну ситуацію для українців, які опинилися між двома ворогуючими країнами. Змагання за українську державність переходило із загальнотеоретичної у конкретно-політичну площину. Як галичани, так і наддніпрянці проголосили свою лояльність до держав, під пануванням яких вони перебували, що поставило їх у протилежно воюючі сторони. Тому українці Східної Галичини й Наддніпрянщини, що опинилися в еміграції, зорієнтувалися в ситуації і взяли національно-політичну ініціативу в свої руки. Галичани у серпні 1914 року організували Головну Українську Раду й почали створювати військові формації Українських Січових Стрільців, а наддніпрянці створили Союз визволення України.

4 серпня 1914 року в Академічному Домі у Львові відбулися збори наддніпрянських політемігрантів за участю Д.Донцова, В.Дорошенка, А.Жука і О.Назарієва, на яких було вирішено заснувати Союз визволення України. Головою Союзу обрано Д.Донцова, секретарем В.Дорошенка. Однак, вже 5 серпня О.Назарій залишив цю організацію, а в її ряди був прийнятий Микола Залізняк. Про заснування Союзу А.Жук і В.Дорошенко повідомили голову ГУР Костя Левицького і митрополита Андрея Шептицького, які позитивно поставилися до цього, пообіцявши своє сприяння і підтримку. Союз відразу ж отримав своє представництво в ГУР – два місця з дорадчим голосом. Делегатами Союзу були Д.Донцов і М.Залізняк.

На засіданні Ради 5 серпня 1914 року представники Союзу виклали свою політичну платформу, в якій визначили загальні завдання та політичну орієнтацію СВУ, ця політична програма була надрукована в Першому номері „Вісника союзу визволення України” під назвою „Наша платформа” [4]. У ньому зокрема йшлося про самостійність України, поразку Росії у війні, планувалася ідея конституційної монархії в майбутній Україні, в зовнішній політиці – опора на Австро-Угорщину [5, 108].

З 4 по 27 серпня 1914 року, тобто до часу евакуації Союзу зі Львова, відбулося вісім засідань цієї організації, на яких були прийняті відозви до українського народу в Росії, болгарів, румунів, шведів і турків, розроблено плани діяльності Союзу на випадок російської окупації та налагоджено облік роботи. 9 серпня 1914 року в члени Союзу прийнято Маріяна Меленевського і Олександра Скорописа-Йолтуховського, які прибули із Лондона та Лозанни [6].

Таким чином, Союз був створений як політична репрезентація національно-політичних та економічних інтересів українського народу. Ця організація основним політичним постулатом проголосила державну самостійність і соборність України, виробила концепцію щодо ролі України у європейській політиці. Реалізацію своїх національних змагань Союз пов’язував із поваленням царизму, внаслідок чого „на руїнах російської імперії, цієї тюрми народів, встане Вільна Самостійна Україна” [7].

У вересні 1914 року у Відні відбулися збори Союзу, на яких обговорювався план перебудови організації та переобрання її голови. Між членами Президії і головою СВУ Д.Донцовим виникли гострі суперечності. Останній був проти свого переобрання й вимагав від інших систематичного звіту про кошти, що надійшли від австрійського та німецького урядів, які фінансово підтримували СВУ [8, 299]. Але вимоги Д.Доцова одностайно відхилили, й тоді він письмово 21 вересня 1914 року повідомив Президію про свій вихід із Союзу. Головою СВУ обрали М.Залізняка, який тісно співпрацював з австрійським генеральним штабом, отримуючи від нього значні грошові суми. З його приходом сталися певні зміни у роботі Союзу: поступово розширювалася діяльність у різних країнах, продовжувалася робота у Східній Галичині, Буковині; значно посилювалися зв’язки з австрійським генштабом і розвідкою, проти чого різко протестували окремі члени Союзу. Диктаторські методи керівництва М.Залізняка, перехід до змовницьких, терористичних і нерідко авантюристичних методів боротьби викликали обурення як серед членів Президії СВУ, так і з боку багатьох його прихильників, загрожуючи розвалом організації. У другій половині листопада 1914 року М.Залізняка було усунуто від керівництва СВУ. Відтоді роботою Союзу керувала колективна Президія у складі В.Дорошенка, А.Жука, М.Меленського і О.Скорописа-Йолтуховського.

За весь час існування СВУ нараховував у своїх рядах понад 250 членів, співробітників і активу з числа військовополонених. Вони належали до різних політичних напрямків та ідейних переконань, але

сприймали основний політичний постулат Союзу – самостійність України.

У Відні Союз започаткував свої періодичні видання, головним пресовим органом став „Вісник Союзу визволення України”, який з 1918 року виходив вже під назвою „Вісник політики, літератури й життя”. Це був регулярний щотижневик, всіх чисел якого вийшло 226, а загальний тираж – 5000 примірників. У редакції „Вісника” працювало близько 60 осіб, редагування й коректуру здійснювали В.Дорошенко й М.Возняк, а в 1918 році – А.Жук. Публікації „Вісника” присвячувалися діяльності Союзу, тогочасним військовим подіям, проблемам українського національного руху й відродження, міжнародним аспектам українського питання, у них подавалися історико-культурологічні огляди, друкувалися матеріали іноземних авторів про Україну, її роль у світовому історичному процесі. „Вісник” як позапартійний орган об’єднував людей різного суспільного спрямування, які прагнули до національного визволення українців.

Проте ставлення Відня до ідей української державності не відзначалося стабільністю. Воно змінювалося під час війни „з приязного в холодний, а то й ворожий”. Це виявилось у факті заборони Союзу Визволення України „проводити національну працю серед українців, що попали в австрійський полон” [9, 10].

Метою Союзу було утворення Української самостійної держави або принаймні формування політичних основ української державності у формі автономії на українських землях поза межами Росії, зокрема в Австрії, чи на українській території Росії на випадок їх приєднання до Австрії. На звільненій території вони сподівалися збудувати „нову Січ”, яка мала стати зародком нового життя України. Діячі Союзу включили до політичної декларації самостійність української церкви.

Фундаментом незалежності Союз визнав проведення радикальної земельної реформи на користь селянства, яке становило понад 80% населення України. Реформа мала оздоровити соціальні відносини на селі, базуватися на необхідності конфіскації великої власності. Оцінюючи у той час політичну сторону справи щодо втілення життя постулату „земля і воля народу”, Союз надавав великого значення національно-громадській діяльності, пропаганді самостійницьких ідей в процесі зайняття арміями Центральних держав східноукраїнських центральних земель.

Події перших місяців Першої світової війни не дозволили втілити головне практичне завдання СВУ – організувати роботу в тилу армій Центральних держав. Союз вважав, що його національна

організаційно-політична робота не є на разі актуальною і вимагає окремої розробки. Тому на початку війни основна увага зосередилася на представництві національної справи перед урядами Центральної Європи та її популяризації серед інших народів, а також на пропаганді визвольних ідей серед власної суспільності, особливо серед військовополонених.

У зв’язку з цим Союз робив все для популяризації української справи в Європі, знаючи, що громадська думка, хоча не вирішує політичних проблем, але має велике значення. Його члени виходили з того, що потрібно впливати на світові уряди, розробляти та розповсюджувати матеріали про права України на самостійне життя; вони збирали українських емігрантів-наддніпрянців, підтримували контакти зі східними землями. СВУ зв’язувався з дипломатичними колами і розвідками Німеччини і Австро-Угорщини, щоб мати можливість реально проводити якусь роботу [10, 13].

Окрім своєї періодичної преси, СВУ опублікував спеціальні брошури і статті, присвячені українському питанню. На кінець 1916 року за кошти Союзу вийшла низка книг німецькою мовою, серед яких такі важливі праці, як географія (Ukrainische Geografie) С.Рудницького й історія (Geschichte für Ukraina) М.Грушевського, книги інших авторів французькою, болгарською, румунською, англійською, італійською, турецькою, хорватською, чеською, та шведськими мовами. Інтенсивна видавнича діяльність українською мовою, зокрема, часопис „Вісник СВУ”, який став інформаційним джерелом про українські справи і для інших органів преси [7].

У 1914 - 1916 роках Союз видрукував українською мовою близько 50 книжок, загальним тиражем більше як 200 тисяч, а за весь період діяльності – понад 150 книг і 31 брошуру українською та іноземними мовами. Різноманітна видавнича діяльність СВУ доповнювалася інформаційно-дипломатичною роботою, у якій Союз прагнув, насамперед, серед відповідних політичних чинників балканських, скандинавських держав, що займали нейтральну позицію у війні та серед громадськості цих країн, спопуляризувати українську справу.

У Німеччині плідно працював Є.Левицький. Тут було утворено різні про українські товариства, дозволено діяти централі СВУ, переведено полонених – українців російської армії до окремих таборів. У Швейцарії було створено українську громаду й організовано бібліотеку в Женеві.

У Чехії працював делегат СВУ І.Бочковський, йому багато допомагав професор Іван Пулюй. Вони опублікували низку статей і брошур присвячених історії українського народу, його визвольним

змаганням та міжнародному значенню української проблеми.

Таким чином, Союз, виходячи із своїх політичних інтересів і маючи деяку підтримку певних кіл зовнішнього відомства Австро-Угорщини, розгорнув широку дипломатичну акцію, щоб знайти підтримку в інших країнах. Українська справа набирала все більшої ваги на політичній арені Європи. Об'єктивні обставини ставили її в центрі велетенської боротьби, що мала закінчитися знищенням „російської небезпеки” та утворенням незалежної Української держави, як гаранту мирного європейського розвитку.

Діяльність Союзу знайшла широкий відгомін й у Швеції та Норвегії, завдяки його представникам: М.Січинському, О.Назаруку та О.Ревюку. Проте італійська преса оцінювала національну проблему українців не однаково. Італійські політики вважали справу України не внутрішньою проблемою Австрії й зазначали, що орієнтація Союзу на Центральні держави не повинна бути односторонньою. Діяльність Союзу в Італії викликала напади з боку росіян і поляків.

Українське питання було популярне також в США, де українці утворили „Українську Народну Раду”, яка взяла на себе організацію віч та збирання фондів. На вічах висловлювалися протести проти російської окупації Галичини, проти вивезення до Росії видатних діячів, зокрема М.Грушевського і митрополита А.Шептицького. Ці протести доводилися до відома громадськості та відсилалися до відповідних посольств [7].

Таким чином, заснування Союзу визволення України, його політична платформа з орієнтацією на Центральні держави, широка інформаційно-дипломатична акція в різних країнах світу свідчили про те, що українська справа стала важливим чинником міжнародної політики. Таке зацікавлення політичного світу українською справою відображалося, передусім, у численних матеріалах іноземної преси. Союз вважав це своїм значним здобутком. Велика історична хвиля, підкреслював СБУ, ніби чародійною силою висунула одночасно серед найважливіших світових питань справу українського народу [11].

Джерела та література

1. Грушевський М. Історія України-Руси. – Т. 1. – К., 1991. – С. 17.
2. Волковинський В., Ресент О. Україна в період Великої війни (1914-1918 рр.) // Історія України. – 2004. – № 29-32.
3. Ресент О. Світова війна і загострення суспільної кризи в Україні // Історія в школі. До 80-річчя закінчення Першої світової війни. – 1998. – № 5-6.
4. Україна в ХХ столітті. Збірник документів і матеріалів. – К., 2000.
5. Крушинський В.Ю., Левенець Ю.А. Історія України. Події, факти, дати. – К., 1993.
6. Підкова І. Шуст Р. Довідник з історії України. – К., 2001.

7. Патер І. Союз визволення України. – Львів, 2000.
8. Субтельний О. Україна. Історія. – Київ, 1991.
9. Шапошнікова Н. Вплив подій Першої світової війни на національну свідомість українців // Історія України. – 2000. – № 18.
10. Андрусишин Б. Україна в роки Першої світової війни // Історія в школі. До 80-річчя закінчення Першої світової війни. – 1998. – № 5-6.
11. Патер І. Союз Визволення України та українське питання в політиці Центральних держав 1914-1918 рр. // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – 1997. – № 3-4.

Копищик А.,
Магістрант
історико-соціологічного
факультету РДГУ
Науковий керівник:
доц. Давидюк Р. П.

ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН: СУЧАСНА ВІТЧИЗНЯНА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ

З 1991 року розширилася тематика досліджень вітчизняної історіографії, у науковий обіг вводиться великий масив невідомих раніше документів та наукової історичної літератури. Першою ознакою принципово нового погляду на події 1917-1920 років стало оновлення понятійного апарату. На зміну заідеологізованим тезам прийшли нові терміни „українська революція”, „національно-демократичні процеси”. Спираючись на реальні факти, чисельні джерела, українські дослідники переконливо доводять, що саме українська революція започаткувала відновлення національної державності, демократичне розв'язання національних проблем.

Про актуальність цієї проблематики свідчать дані, що у 90-х роках ХХ століття захищено біля 150 докторських та кандидатських дисертацій з даної проблематики [1, 168]. Українські історики найширше висвітлювали процеси формування та діяльність Української Центральної Ради. Ролі та значенню у українській революції цієї національної інституції присвячені монографії В.Верстюка „Українська Центрально Рада” [2], О.Копиленка [3], Ю.Павленка, Ю.Храмова „Українська державність у 1917-1919 рр.” [4], В.Солдатенка „Українська революція. Історичний нарис” [5]. Політико-правовий аналіз функціонування УЦР здійснено у монографічній публікації О.Мироненка [6]. У контексті вивчення

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ	3
Мирончук М. ЗАХІДНИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО.....	3
Прокопчук С. БЕРЕСТЕЦЬКА БИТВА 1651 р. У НАЦІОНАЛЬНОМУ ЛІТОПИСІ XVII-XVIII ст.....	8
Парфенюк В. ПЕРЕЯСЛАВСЬКА РАДА У МІФАХ ТА ФАКТАХ.....	14
Мельник І. СОЮЗ ВИЗВОЛЕННЯ УКРАЇНИ ТА ЙОГО БОРОТЬБА ЗА ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	22
Копищик А. ПОЛІТИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ ЩОДО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН: СУЧАСНА ВІТЧИЗНЯНА ІСТОРІОГРАФІЯ ПРОБЛЕМИ.....	28
Кукурудза А.Р. ІДЕЙНО-НАЦІОНАЛЬНА СУТНІСТЬ АВТОКЕФАЛІЇ УАПЦ.....	32
Рачок В. УКРАЇНСЬКІ ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ НА ВОЛИНІ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	39
Фалат О. ПОЛІТИКА ПОЛЬСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ НА ВОЛИНІ У 30-Х РОКАХ ХХ СТОЛІТТЯ.....	47
Самсонюк Т.М. ДІЯЛЬНІСТЬ КАРАЛЬНО-РЕПРЕСИВНИХ ОРГАНІВ У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ 1939-1941 РР.: РАДЯНСЬКА ТА ПОСТРАДЯНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ.....	53
Кратюк І.Б. „ДОПОМІЖНА УКРАЇНСЬКА ПОЛІЦІЯ” ЯК СУБ’ЄКТ ГОЛОКОСТУ.....	63
Михальчук Р. ЖОВТЕНЬ 1942-ГО: ТРАГЕДІЯ МІЗОЦЬКИХ ЄВРЕЇВ.....	68
Писцьо В. СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКИХ ОСТАРБАЙТЕРІВ У РОКИ НІМЕЦЬКО-РАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	78
Карпуніна Т.О. ХОЛІМСЬКО-ВОЛИНСЬКА ТРАГЕДІЯ, ЇЇ ПЕРЕДУМОВИ, ПЕРЕБІГ, НАСЛІДКИ.....	85

Вертелецька Н.В. ОСОБЛИВОСТІ „РАДЯНІЗАЦІЇ” НА РІВНЕНЩИНІ ПІСЛЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.....	91
Бондарчук-Саввон Н.С. МІСТО ІЗЯСЛАВ У ЕТНОНІМАХ ТА ТОПОНІМАХ.....	96
ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ СВІТОВОГО РОЗВИТКУ	103
Калитюк О.О. СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ ХЕТТСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.....	103
Петлюк І.В. БОСНІЙСЬКІ СЛОВ’ЯНИ-МУСУЛЬМАНИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ (XV – поч. ХХ ст.).....	109
Давидчук С.Ю. ІНКОРПОРАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛІТИ В РОСІЙСЬКЕ ДВОРЯНСЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ У XVIII ст.....	117
Кедрук О.П. „ОСВІЧЕНИЙ АБСОЛЮТИЗМ”: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА.....	124
Шмид О.П. ЧЕСЬКА АГРАРНА КОЛОНІЗАЦІЯ ВОЛИНІ В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ ст.....	129
Івчик Н.С. ТЕНДЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РОСІЇ ЩОДО НІМЦІВ ВОЛИНІ У ХІХ ст.....	136
Нагорнюк О.М. ДЕМОГРАФІЧНИЙ СКЛАД РОСІЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МЕНШИНИ ЗАХІДНОЇ ВОЛИНІ В 1920-х -1930 рр.....	145
Долганов П.С. МІЩАНСЬКЕ БРАТСТВО – АРТИКУЛЯТОР ІДЕЇ ЗМІН СОЦІАЛЬНИХ РОЛЕЙ СУБ’ЄКТІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОГО ПОЛІТИКУМУ.....	150
Бунечко С.М. НАЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ КРЕДИТУВАННЯ ТОРГОВЦІВ У ПОЛЬЩІ (1930-ті РОКИ).....	156
Сухий П.В. КОЗАЧІ ФОРМУВАННЯ У ВЕРМАХТІ ТА СС.....	163
Галуза В.П. УКРАЇНСЬКА „ЦІНА” ПЕРЕМОГИ У ВЕЛИКІЙ ВІТЧИЗНЯНІЙ ТА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНАХ – ТАЄМНИЦЯ ЗА СІМОМА ЗАМКАМИ?.....	171
Федюкевич О.В. ПАРТІЙНО-ПОЛІТИЧНА СИСТЕМА ДЕРЖАВИ: ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ПРАВЛЯЧИХ СИЛ.....	178

Козлюк Р.В. СЕРЕДНЯ АЗІЯ І КАВКАЗ: МІЖ РОСІЄЮ І США.....	184
Іванченко О.В. ДІЯЛЬНІСТЬ ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ НА ПОЧАТКОВОМУ ЕТАПІ ТА СПІВПРАЦЯ З УКРАЇНОЮ.....	188
Коломис Р.В. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: ШЛЯХИ РОЗВИТКУ.....	193
Желізняк В. ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ ФЕНОМЕН: ВИТОКИ І СТАНОВЛЕННЯ.....	203
ДУХОВНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ.....	206
Ісічук Т.С. ХРИСТІЯНСЬКИЙ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ КИЇВСЬКОЇ РУСИ.....	206
Бородинська Л.І. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СВАНГЕЛЬСЬКИХ ХРИСТІЯН В УМОВАХ ДРУГОЇ РЕЧІ ПОСПОЛИТОЇ.....	212
Єфимець А.К. НА ДДНІПРЯНСЬКІ ЕМІГРАНТИ У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ ЗАХІДНОЇ ВОЛИНИ (1921-1939).....	217
Пивоварчук Н.М. МІЖВОЄННА ПРАГА – РОСІЙСЬКИЙ ОКСФОРД.....	222
Олексій Заворотній БЕРЕСТЕЦЬКА СІЧА. ДРАМА.....	226
ЗМІСТ.....	285

Наукове видання

Історія очима молодих дослідників

*Збірник матеріалів регіональної наукової конференції
молодих вчених, аспірантів, здобувачів, магістрантів*

Випуск 3

Відповідальні за випуск: **Шеретюк В.М.** – кандидат історичних наук,
доцент, декан історико-соціологічного
факультету РДГУ
Галуха Л.Ю. – кандидат історичних наук,
доцент, заступник декана історико-
соціологічного факультету РДГУ

Комп'ютерна верстка: *Бородинська Л.І., Самсонюк В.Б., Третяк О.Ю.*
Комп'ютерний макет: *Третяк О.Ю.*

Позиція редколегії може не збігатися з думками авторів
Відповідальність за наукову точність і грамотність матеріалів несуть
автори та їх наукові керівники

Підписано до друку 15.07.2008 р. Формат 60x84 1/16.
Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.
Друк ізографічний. Умовин. друк. арк. 15,2.
Наклад 100 прим. Зам. №55/1.

Адреса редакції: кафедра політичних наук, Рівненський державний гуманітарний
університет, вул. Остафова, 29, м. Рівне, 33027.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету